TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

U 81/2025 vp Digiomnibus ja tekoälyomnibus

Talousvaliokunta 26.2.2026

Digiomnibus: Data-asetusta koskevat muutokset

- Data-asetus
  - Liikesalaisuuksien suojan parantaminen: ehdotus olisi askel oikeaan suuntaan, mutta ei merkittävästi poistaisi yritysten taakkaa
    - Tarvitaan lisäohjeistusta ja yhteisiä tulkintalinjauksia
  - Julkisen sektorin tietopyynnöt: pyyntöjen rajaaminen hätätilatapauksiin selkeyttää asetuksen soveltamisalaa
  - Datan käsittelypalvelut: Lievennysten kohdistuminen ennen voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin, asetuksen toimeenpanon ollessa käynnissä, voi aiheuttaa haasteita viranomaisille asetuksen tulkinnan suhteen
- Muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä annettu asetus
  - Virasto pitää keskitetystä infopisteestä luopumista kannatettavana, mutta ei näe sen tuovan juurikaan kustannussäästöjä.

Digiomnibus: Data-asetusta koskevat muutokset

- Datanhallinta-asetus
  - Datan välityspalvelun määritelmä: selkeyttää viraston näkemyksen mukaan asetuksen soveltamista huomattavasti ja mahdollistaa aiempaa useampien toimijoiden rekisteröitymisen
  - Datan välityspalveluiden rekisteröinti: virasto kannattaa vapaaehtoista rekisteröintiä.
    - Vapaaehtoisuuteen liittyviä riskejä olisi mahdollista ehkäistä datan välityspalveluiden tunnettuutta lisäämällä ja lisäämällä rekisteröityjen toimijoiden käyttöä myös julkisella sektorilla
    - Rekisterinpidon siirtyminen komissiolle ei kevennä viraston tehtäviä
  - Datanvälityspalveluita koskevat edellytykset: kevennykset edellytyksiin kannatettavia, mutta edellytyksiä olisi tarpeen vielä tarkastella, jotta luotettavuus ja neutraliteetti säilytetään.
  - Euroopan datainnovaatiolautakunta: muutos strategiseen suuntaan on toivottu, mutta samalla varmistuttava siitä, että toimivaltaisten viranomaisten yhteistyömekanismit ovat riittävät.

Digiomnibus: Evästesääntelyä koskevat muutokset

- Evästesääntelyä koskevat muutokset kannatettavia
  - Siirryttäisiin sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivistä yleisen tietosuoja-asetuksen piiriin, valvontatehtävä siirtyisi Traficomilta TSV:lle
  - Esitys koskisi kuitenkin vain henkilötietoja koskevaa käsittelyä
- Tulisi myös selvittää, voitaisiinko sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 5 artiklan 3 kohta siirtää kokonaan yleiseen tietosuoja-asetukseen
  - Muutoin sovellettava sääntely ja valvova viranomainen (Traficom vai TSV) eroaisi riippuen siitä, onko kyse henkilötietojen vai muiden päätelaitetta koskevien tietojen käsittelystä
  - Muutoksen myötä TSV valvoisi evästesääntelyä kokonaisuudessaan
- Evästesuostumusta koskevat muutokset positiivisia käyttäjäkokemuksen parantamisen kannalta

Digiomnibus: Keskitetty EU-ilmoitusjärjestelmä poikkeamille

- Poikkeamailmoittamiseen liittyvää hallinnollista taakkaa vähentävät toimet tervetulleita
- Keskitetty EU-ilmoitusjärjestelmä voisi helpottaa etenkin kansainvälisesti toimivien yritysten toimintaa
  - Muutokset osin rajallisia, koska eri säädösten ilmoitusmenettelyä ja aikatauluja ei yhtenäistetä
- Ei toivota EU-ilmoitusjärjestelmän käyttöä pakolliseksi kaikille yrityksille
  - Huolina luottamuksen säilyttäminen, raportoinnin pitäminen mahdollisimman lähellä kansallista tasoa ja erityisesti vapaaehtoiseen ilmoittamiseen liittyvien hyvien käytäntöjen jatkaminen
- Esitetään vaihtoehtona harkittavaksi kansallista keskitettyä ilmoitusjärjestelmää
  - Rajapinnat EU-ilmoitusjärjestelmään ja/tai muihin kansallisiin järjestelmiin
  - Uuden ilmoitusjärjestelmän tai uusien rajapintojen rakentaminen vaatii uutta rahoitusta

Tekoälyomnibus

- Viraston näkemyksen mukaan esitetty kanta on pääosin perusteltu ja kannatettava, koska se tukee asetuksen selkeää ja sujuvaa täytäntöönpanoa ehdotettujen muutosten parantaessa sekä oikeusvarmuutta että tekoälyasetuksen soveltamisalan selkeyttä ja aikataulua
- Sääntelyn laajeneminen SMC-yrityksiin nähdään myönteisenä, koska se keventäisi niiden hallinnollista taakkaa sekä edistäisi innovaatioita sekä kannustaisi myös tekoälyn hyödyntämiseen Suomen yrityskentässä
- Komission toimivallan lisääminen voisi tehostaa valvontaa GPAI-mallien ja VLOP/VLOSE:n osalta, mutta edellytyksenä oltava se, että kyseinen toimivalta määritellään tarkkarajaisesti, suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ja jäsenvaltioiden rooli säilyy selkeänä
- Tekoälylukutaidon edistämisvastuiden selkeyttäminen tarkoituksenmukaista sen keventäessä yritysten velvoitteita mahdollistaen samalla myös yhtenäiset ja tehokkaat kansalliset toimenpiteet julkisen sektorin toimesta
- Soveltamisen määräaikojen pidentämisen ajankohta tulisi määritellä täsmällisesti ennalta määrättyyn kiinteään päivämäärään, jotta se tukisi sekä yritysten että viranomaisten valmistautumista asetuksen täysimääräiseen soveltamiseen ja täytäntöönpanoon

Kiitos

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto